

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Соціальна філософія

для студентів

галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність	054 Соціологія
освітній рівень	бакалавр
освітня програма	Соціологія
вид дисципліни	вибіркова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	20__/20__
Семестр	6
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладачі: Судаков В.І., д.соц.н., проф., Соболевська М.О., д.соц.н., доц.

Пролонговано: на 2021/2022 н.р. Судаков В.І. «30» 08 2021 р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 2022/2023 н.р. Судаков В.І. «30» 08 2022 р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2020

Розробник Судаков В.І., д.соц.н., професор, професор кафедри теорії та історії соціології, Соболевська М.О., д.соц.н., доцента кафедри теорії та історії соціології.

ЗАТВЕРДЖЕНО

В.о.зав. кафедри теорії та історії соціології

Малес Л.В.
(підпис) Малес Л.В.

Протокол № 1 від «28» серпня 2020 р.

Схвалено науково - методичною комісією факультет соціології

Протокол № 1 від «28» серпня 2020 року

Голова науково-методичної комісії Червінська Т.Г.

1. Мета дисципліни – оволодіння студентами знаннями про основні засади соціального розвитку та відповідними вміннями їхнього застосування у науково-теоретичній роботі, викладанні навчальних дисциплін соціогуманітарного профілю, аналітичній діяльності та суспільно-політичній практиці; а також знаннями щодо предмету та основних концепцій філософії історії, етапів їхнього розвитку та різноманіття поглядів на особливості феномену історії у філософському контексті.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. знати загальні уявлення про теоретичну і практичну філософію; про специфіку філософських проблем у їхньому стосунку до науки, релігії, мистецтва як форм духовного життя людства; про засади критичного осмислення філософських концепцій та про основні варіанти розв'язання філософських проблем; про сутність й типи наукової раціональності; про загальну структуру світогляду та теоретичної і практичної діяльності людини з метою подальшого засвоєння критеріїв для експертних оцінок та способів їх фахового використання у різних сферах соціальної практики.
2. Вміти здійснювати аналітичну роботу; збирати та інтерпретувати наукову інформацію, обробляючи основну літературу з практичної та теоретичної філософії, ставити загальні цілі і основні завдання філософських досліджень; оперувати основними складовими теоретичної і практичної філософії у повсякденному житті і загальній соціальній практиці; полемізувати стосовно ключових філософських проблем, обираючи обґрунтоване рішення; визначати загальні риси онтологічних, гносеологічних, антропологічних, соціальних, культурних, правових, політичних, мовних та історичних явищ. Володіти елементарними навичками публічних виступів.
3. Володіти елементарними навичками розв'язувати задачі та практичні проблеми у процесі навчання; опрацьовувати літературу з теоретичної та практичної філософії; обґрунтовувати цілі та напрямки досліджень з філософії, зокрема аналізувати філософські проблеми соціальної практики, прогнозувати відповідні тенденції та наслідки її розвитку, розробляти моделі її можливого вдосконалення; здійснювати різні види дослідницької роботи (анотації, реферати, бібліографії) щодо тематики теоретичної та практичної філософії; належним чином представляти результати проведених досліджень; здійснювати комунікацію в професійному середовищі.

3. Анотація навчальної дисципліни: Сучасна соціальна філософія займає помітне місце серед дисциплін, що відносять до сфери практичної філософії. Цікавим моментом розуміння дисципліни є її інтерпретація в якості загальної соціальної теорії, а також світоглядні функції та академічні особливості соціальної філософії, адже особа постає саме як істота соціальна. Отже, саме соціальна філософія дозволяє студентам здобути цілісне уявлення стосовно феномену суспільства, однак, це не спростує уявлень щодо складності й багатоманітності соціального, адже методологічні настанови, якими оперує викладач курсу, спрямовують до постійного і самостійного осмислення різноманіття оточуючого соціального світу й нових пошуків.

4. Завдання (навчальні цілі): сприяти формуванню загальних компетентностей:

- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК01);
- здатність бути критичним і самокритичним (ЗК04);
- здатність діяти соціально відповідально та свідомо (ЗК06).

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати предмет, методи, теоретичні основи вивчення соціальної філософії;	Лекція, семінар, самостійна робота	Участь в дискусії на семінарах, ведення словника термінів, пояснення до конспекту	30%

			першоджерел	
1.2	Знати основні ідеї та проблематику класичних й сучасних соціальних теорій;	Лекція, семінар, самостійна робота	Участь в дискусії на семінарах, пояснення до конспекту першоджерел	
1.3	Знати базові положення філософського осмислення історичної проблематики;	Лекція, семінар, самостійна робота	Виступи з повідомленнями на семінарах, ведення словника термінів, пояснення до конспекту першоджерел	
2.1	Вміти аналізувати соціально-філософську та філософсько-історичну літературу (як тексти першоджерел так й критичні дослідження);	Лекція, семінар, самостійна робота	Участь в дискусії на семінарах	35%
2.2	Вміти формулювати основні наукові проблеми їх дослідження та обґрунтовувати шляхи їх можливого вирішення;	Лекція, семінар, самостійна робота	Виступи з повідомленнями на семінарах, участь в дискусіях, ведення словника термінів	
3.1	демонструвати здатність до вільної фахової комунікації мовою навчання;	Лекція, семінар, самостійна робота	Участь в дискусії на семінарі, обговорення, робота в малих групах, ведення словника термінів	20%
3.2	брати участь у фахових дискусіях в процесі аудиторної роботи;	Лекція, семінар, самостійна робота	Участь в дискусії на семінарі, пояснення до конспекту першоджерел, робота в малих групах	
4.1	брати участь у роботі фахових аналітичних груп, вирішуючи типові і нестандартні задачі із всією повнотою відповідальності.	Лекція, семінар, самостійна робота	Участь в дискусії на семінарі, пояснення до конспекту першоджерел, обговорення робота в малих групах	15%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	1.2	1.3.	2.1.	2.2	3.1	3.2.	4.1
Програмні результати навчання (назва)								
Пояснювати закономірності та особливості розвитку і функціонування соціальних явищ у контексті професійних задач (PH04)	+	+	+	+		+	+	+
Обґрунтовувати власну позицію, робити та аргументувати самостійні висновки за результатами досліджень і аналізу професійної літератури (PH08)				+	+	+	+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Участь у роботі семінарських занять (дискусії теоретичного характеру, виступи, участь в інтерактивних дискусіях) PH 1.1; PH 1.2; PH 1.3; PH 2.1; PH 3.1; PH 3.2; – 50 балів/ 30 балів.
2. Контрольна письмова робота за темами 1-9; PH 1.1.; PH 1.2; PH 1.3; PH 2.1; PH 2.2 – 20 балів/ 12 балів.
3. Складання словника термінів PH 1.1.; PH 1.2; PH 1.3; PH 3.1 - 10 балів/ 6 балів
4. Прокст мікрогрупи. презентація самостійного дослідження PH 2.2; PH3.1; PH 3.2; PH 4.1 - 20 балів/ 12 балів.

- підсумкове оцінювання відбувається у формі заліку.

Залік виставляється за підсумками роботи студента під час семінарських занять.

- умови отримання заліку: студент не склав залік, якщо від час семестру набрав менше ніж 60 балів. Студент, який набрав під час семестру від 40 до 59 балів, складає залік за переліками питань, що надаються викладачами студентам на початку семестру. Студент за результатами заліку може отримати не більше 20 балів.

7.2 Організація оцінювання:

1. Робота на семінарських заняттях (дискусії теоретичного характеру, виступи, участь в інтерактивних дискусіях) – протягом семестру
2. Контрольна письмова робота за темами 1-9 – після теми 9
3. Складання словника термінів – виконується протягом семестру, презентується після 9 теми
4. Проект мікрогрупи. Групове дослідження та його захист – виконується протягом семестру, презентується на останньому семінарському занятті.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекційних і семінарських занять

№ п/п	Номер та назва теми	Кількість годин		
		лекції	семінари	С/Р
1.	Тема 1. Сучасна соціальна філософія	2	4	6
2.	Тема 2. Теорія історичного матеріалізму Карла Маркса	2	4	4
3.	Тема 3. Теорія соціального реалізму Еміля Дюркгайма	2	2	4
4.	Тема 4. Теорія соціальної раціоналізації Макса Вебера	2	4	6
5.	Тема 5. Теорія символічного інтеракціонізму Джорджа Герберта Міда та теорія соціальних систем Талкота Парсонса	4	4	8
6.	Тема 6. Ідеологія і утопія. Маса як специфічний тип спільності. Суб'єкт соціальної дії	4	4	8
7.	Тема 7. Поняття та особливості соціально історичного суб'єкта: від дієвості до інтерактивності	4	4	8
8.	Тема 8. Глобальне-локальне у сучасному світоустрої: виміри, контрверзи, дефініції	2	4	8
9.	Тема 9. Постіндустріалістські проекти передбачень соціальних змін у Інформаційну Еру: трансформації людства за умов «реальної віртуальності»	4	4	8
Усього годин		26	34	60

Загальний обсяг 120 год., в тому числі:

Лекцій – 26 год.

Семінари – 34 год.

Самостійна робота - 60 год.

9. Рекомендовані джерела:

Основна: (Базова)

1. Американская социологическая мысль: Тексты. - М.: Изд-во МГУ, 1994.
2. Арон Р. Этапы развития социологической мысли. - М.: Прогресс – Юниверс, 1993.
3. Вебер М. Избр. Произведения. - М.: Прогресс, 1990.
4. Дюркгейм Э. Метод социологии // Дюркгейм Э. О разделении общественного труда. Метод социологии. - М.: Наука, 1991. - С.411-527.
5. Зиммель Г. Избр.: В 2-х т.т. - М.: Юрист, 1996. - Т.1, Т.2.
6. Кастельс М. Информационная эпоха: Экономика, общество и культура. - М.: ГУ ВШЭ, 2000.
7. Мартен Д. Метаморфози світу: Соціологія глобалізації / Домінік Мартен, ЖанЛюк Мейжер, Філіп П'єр. - К. : Вид. дім «КМ Академія»; 2005. - 302 с.
8. Мід Дж. Г. Дух, самість і суспільство. З точки зору соціального біхевіориста. - К. Український центр духовної культури, 2000. - 374 с.
9. Парсонс Т. Соціальна структура і особистість. - К.: ДУХ І ЛІТЕРА, 2011. - 338 с.
10. Психология толпы: социальные и политические механизмы воздействия на массы : [антология / Густав Лебон, Габриэль Тард, Зигмунд Фрейд и др.]. - М. : Эксмо; СПб. : Terra Fantastica, 2003. - 800 с

Додаткова

1. Бек У. Что такое глобализация? Ошибки глобализма - ответы на глобализацию / Пер. с нем. Григорьева, В. Седельника; М.: Прогресс-Традиция, 2001. - Ч. 1, 2.

2. Брайсон Валери. Гендер и политика времени. Феминистская теория и современные дискуссии. - К. : Центр учебной литературы, 2011. - 248 с. - (Время в зеркале науки).
3. Валлерстайн И. Миросистемный анализ: Введение / пер. Н. Тюкиной. - М.: Издательский дом "Территория будущего", 2006. - 248 с.
4. Делез Ж., Гваттари Ф. Ризома //Философия эпохи постмодерна. - Минск, 1996, - С.6-31.
5. Дерлугьян Г. Как устроен этот мир. наброски на макросоциологические темы [Текст]. - М.: Изд. Института Гайдара, 2013. - 176 с.
6. Дюркгейм Э. Самоубийство: Социологический этюд. - М.: Мысль, 1994. - С.9-20, 284-387.
7. Габермас Ю. До реконструкції історичного матеріалізму / Ю. Габермас ; [пер. з нім. В. Купліна]. - К. : Дух і Літера, 2014. - 320с.
8. Канкліні Н.Г. Уявлена глобалізація / Нестор Гарсія Канкліні. - К. : Видавництво Анетти Антоненко; К.: Ніка-Центр, 2016. - 256 с.
9. Кастельс М. Галактика Интернет: Размышления об Интернете, бизнесе и обществе. - Екатеринбург, 2004.
10. Кастельс М. Могущество самобытности //Новая постиндустриальнаяволна на Западе: Антология. - М., 1999.
11. Маклюэн М. Галактика Гуттенберга: Становление человека печатающего. - М., 2005.
12. Манхейм К. Идеология и утопия. - М.: Юрист, 1994. - С.7 - 94, 164 - 219.
13. Маркузе Г. Одномерный человек. Исследование идеологии Развитого Индустриального Общества / Герберт Маркузе. - М. : "REFL-book", 1994. - 368 с.
14. Маркс К. Капитал // Маркс К., Энгельс Ф. Соч. - Т. 25. - С.457.
15. Ортега-и-Гассет Х. Избранные труды / Хосе Ортега-и-Гассет. - М. : Изд. «Весь мир» 1997. - 704 с.
16. Парсонс Т. Система современных обществ. - М.: Аспект-прессе, 1998.
17. Тоффлер Э. Третья волна. - М., 1999.
18. Фройд З. Вступ до психоаналізу. Лекції зі вступу до психоаналізу з новими висновками / Зигмунд Фройд. - К. : Основи, 1998. - 709 с.
19. Фромм Э. Анатомия человеческой деструктивности / Эрих Фромм ; [пер. с нем. Э. Телятниковой]. - М. : АСТ : АСТ МОСКВА, 2006. - 635,[5]с. - (Philosophy).
20. Юнг К. Г. Архетип и символ / Карл Густав Юнг. - М. : Ренессанс, 1991. - 304 с.